

Č. 12.214.

Váleční poškození: * Jednoroční lhůta § 28 odst. 2 zák. č. 142/20 Sb. k uplatnění nároku na důchod počíná u invalidů poválečných (zák. č. 41/22 Sb.) dnem propuštění z činné služby vojenské.

(Nález ze dne 14. prosince 1935 č. 20.140/35.)

V ě c: František B. v L. proti ministerstvu sociální péče o invalidní důchod.

V ý r o k: S t í ž n o s t s e z a m í t á p r o b e z d ů v o d n o s t.

D ů v o d y: Stěžovatel nastoupil 1. října 1930 vojenskou službu, ze které po splnění presenční služební povinnosti byl 10. března 1932 propuštěn na trvalou dovolenou a dnem 1. dubna 1932 přeložen do zálohy. Dne 21. března 1933 byl superarbitrován s nálezem: »zatím neschopen, otevřená tuberkulosa plic«. Žádost st-lovu o důchod invalidní podanou 9. června 1933 odmítl zemský úřad pro péči o válečné poškození v Čechách výměrem z 18. července 1933 z důvodu opoždění. Další odvolání zamítl žal. úřad nař. rozhodnutím s odůvodněním, že st-l měl podat přihlášku do roka ode dne propuštění z činné služby vojenské, t. j. do 10. března 1933, ježto však žadatel podal přihlášku teprve 9. června 1933, zanikl nárok na důchod.

O stížnosti uvážil nss toto:

Jde o muže, který nastoupil aktivní službu vojenskou 1. října 1930 a jehož nároky na požitky invalidní jest proto posouditi podle zák. z 31. ledna 1922 č. 41 Sb. Zákon ten přikazuje v § 1 péči o vojiny ze stavu mužstva, kteří stavše se po 28. únoru 1921 invalidními následkem služby vojenské byli z činné služby vojenské propuštěni, ... ministerstvu sociální péče. V § 2 se ustanovuje, že na tyto osoby vztahují se obdobně ustanovení zák. č. 199/19 a §§ 1—39, 42—44 zák. č. 142/20 a budou se na ně vztahovati zákony, kterými tyto zákony budou doplněny nebo změněny.

Nař. rozhodnutím nebyl nárok st-lem uplatněný zamítnut z důvodů věcných, nýbrž bylo v pořadí instancí vysloveno, že zanikl, poněvadž nebyl včas uplatněn. Že přihláška nebyla podána včas, dovozuje žal. úřad z toho, že nebyla podána do jednoho roku od události nárok zakládající, jak předepsáno je v § 28 odst. 2 zák. č. 142/20. Stížnost popírá tento názor a tvrdí, že nárok uplatněn byl včas, když uplatněn byl do roka od superarbitrace.

V § 28 odst. 2 cit. zák., jehož je použití obdobně i na invalidy poválečné, se stanoví, že, vznikla-li událost nárok zakládající po vyhlášení tohoto zákona, je nárok ohlásiti do roka od vzniku události. Odst. 3 pak ustanovuje, že včas nepřihlášený nárok zaniká. Událostí zakládající u invalidy nárok na požitky vál. poškozců podle zák. č. 142/20 je, jak plyne z § 1 lit. a) zák. č. 199/19, poranění nebo nemoc získaná nebo zhoršená ve službě vojenské, při vojenských úkonech, nebo v zájetí. Zákonem č. 41/22 nastala změna tím, že nestačí již invalidita vzniklá ve službě vojenské, nýbrž musí býti následkem služby vojenské, t. j. nestačí souvislost časová, nýbrž mezi příčinou invalidity, t. j. poraněním, onemocněním, nebo zhoršením nemoci, a službou vojenskou musí býti souvislost i příčinná.

Ovšem dalším předpokladem pro uplatnění nároku je, že muž nárok ten uplatňující není více v činné službě vojenské. To vyplývá z cit. § 1 zák. č. 41/22, který prikazuje ministerstvu soc. péče péči o vojíny ze stavu mužstva z činné služby vojenské propuštěné, z čehož ovšem jde, že muž, pokud aktivní službu koná, o péči tu, t. j. o požitky ucházeti se nemůže, třeba poraněním, nemocí neb zhoršením nemoci následkem služby vojenské pozbyl úplně nebo částečně způsobilosti k výdělku.

Z tohoto ustanovení zák. č. 41/22 plyne, že za událost, zakládající nárok na důchod invalidní ve smyslu § 28 odst. 2 zák. č. 142/20, nelze považovati poranění, nemoc vzniklou nebo zhoršenou následkem služby vojenské samu o sobě, nýbrž že k tomu přistoupiti musí ještě skutečnost, že muž byl z činné služby vojenské propuštěn. Vztáhne-li se tedy ustanovení § 28 odst. 2 na poválečné invalidy obdobně, jak předpisuje § 2 zák. č. 41/1922, nutno dospěti k názoru, že událostí nárok zakládající jest propuštění z činné služby vojenské, ježto muž teprve tím momentem nabyl možnosti nárok ten uplatňovati, jehož materiálním předpokladem jest ovšem, že následkem služby vojenské utrpěl poranění, získal nebo zhoršil si nemoc. Od toho dne počíná běžeti lhůta k uplatnění nároku podle § 28 odst. 2 a nelze počátek její posunovati dále, zejména ke dni superarbitrace vojenské, jak za to má stížnost. Neboť tato superarbitrace není podle žádného z cit. zákonů podmínkou vzniku nároku na požitky invalidní. Při poválečném invalidovi je podmínkou tou jen propuštění z činné služby vojenské, jež nemusí se krýti se superarbitrací. Na tom nic nemění poučení, které st-li bylo dáno vojenským úřadem při superarbitraci, poněvadž dáno bylo od úřadu, který o nároku st-le, resp. o jeho podmínkách podle zákona není oprávněn rozhodovat, nehledě ani k tomu, že v konkrétním případě poučení to dáno bylo již po čase, ve kterém podle výše uvedeného žádost bylo nutno podati, neměl-li nárok zaniknouti. Bylo tedy nutno stížnost jako bezdůvodnou zamítnouti.

Č. 12.215.

Váleční poškození: * Po uplynutí deseti let od přiznání prvního důchodu (§ 29 zák. č. 142/20 Sb.) nemá válečný invalida nároku na provedení opětné lékařské prohlídky z důvodu zhoršení zdravotního stavu podle § 10 nař. č. 181/22 Sb.

(Nález ze dne 14. prosince 1935 č. 20.171/35.)

Věc: Josef D. v B. (adv. JUDr. Ferdinand Pfeifer z Liberce) proti ministerstvu sociální péče o lékařskou prohlídku.

V ý r o k: S t í ž n o s t s e z a m í t á p r o b e z d ů v o d n o s t.

D ů v o d y: Výměrem z 21. srpna 1933 odmítl zemský úřad pro péči o válečné poškozence v Praze st-lovu žádost o novou lékařskou prohlídku pro zhoršení zdravotního stavu, podanou st-lem dne 21. července 1933, jako opožděnou. Odvolání zamítl žal. úřad nař. rozhodnutím z těchto důvodů: »Podle § 29 odst. 3 zák. ze dne 20. února 1920 č. 142 Sb. ve znění zák. ze dne 25. ledna 1922 č. 39 Sb., podle § 10 vlád. nař. ze dne 8. června 1922 č. 181 Sb., jakož i podle vlád. nař. ze dne 7. prosince 1922 č. 363 Sb. může válečný poškozenec, jestliže se jeho zdra-